

MICRO 8. - Monopol

Otázky: Marschall byl představitel jaké školy a kdy? Jaké jsou znaky dokonale konkurenčního trhu? Co znamená, že je cena objektivní? Je na reálných trzích cena vůči firmě objektivní? Jaký byl historický vývoj tržní struktury a proč? Co znamená situace, kdy je $MC > MR$?

Nedokonale konkurenční trhy:

- dokonalé konkurence = abstrakce
- reálné trhy nedokonalé
 - externality
 - veřejné statky
- nedokonalé $\bar{\theta}$ schopnost ovlivnit cenu

Struktura ekonomiky

- homogenní struktura hospodářství - ekonomická síla souměřitelná
 - heterogenní struktura hospodářství i vztah k inovacím, pro ně nutné spojování K
- Jaký je rozdíl mezi homogenní a heterogenní strukturou hospodářství?*
- extrémní případ!

Charakteristické rysy

- jediný výrobce v odvětví
- existence překážek vstupu
- výroba diferencovaného produktu
- totožnost tržní a individuální poptávkové křivky

Jak si představujete překážky vstupu do odvětví?

Důvody vzniku monopolu

- výhody z růstu produkce $\bar{\theta}$ úspory z rozsahu $\bar{\theta}$ přirozený monopol

Zakreslete MC a AC přirozeného monopolu. kontrola všech přírodních zdrojů

- zásah státu do ekonomiky
- právní restrikce - patenty, ochrana autorských práv

Uveďte příklady jednotlivých příčin vzniku monopolu.

Chování monopolu

- maximalizace rozdílu mezi TR a TC $\bar{\theta}$ vysoké zisky
 - i pro monopol platí, že maximalizuje zisk při $MC = MR =$ rovnováha monopolu
- Zakreslete rovnováhu monopolu a také celkové náklady a celkové příjmy.*

- překážky vstupu do odvětví X DK $\bar{n}Q$ nebo $\bar{\theta}C$
- monopol se nepodřizuje poptávce (ale nemůže ji přehlížet)
 - reálně existují substituty
- D firmy negativně skloněná (např.: $d(y) = a - by) = \bar{n}Q \bar{\theta} \bar{\theta}P \bar{\theta}$ klesající MR $\bar{\theta} \bar{\theta} AR$
 - $\bar{\theta} MR$ je klesající a půlí AR
 - + AR současně křivkou poptávky
- cena může být vyšší než AC $\bar{\theta}$ monopolní zisk $\bar{\theta}$ cenový tvůrce = price maker

Za jakých okolností maximalizuje monopol zisk? Jaký jsou rozdíly mezi monopolní situací a situací dokonale konkurence? Jaký tvar má individuální křivka poptávky monopolu a proč? Jak se vyvíjí mezní příjem? Jak vzniká monopolní zisk?

- $\bar{\theta}$
- monopol omezuje rozsah produkce (většinou NE minimalizace nákladů $MC = AC$)
- rozsah produkce menší než maximalizace užítka spotřebitelů ($MC \times s D$) $\bar{\theta}$ tzv. náklady mrtvé váhy

- omezení výroby **Ø**ñcena
- klady monopolu – technologický pokrok a inovace – malé firmy nemají potenciál

Kritika

- $P >$ než jaké by byly v DK
- monopol nevyrábí s nejnižšími náklady
- monopol omezuje nabídku a tím i spotřebu
- monopol má snahu upevnit výsadu, kterou má

Jaké jsou výhody vůči monopolu? Co znamená, že náklady jsou nejnižší? Uveďte příklady jak monopol upevňuje svou výsadu.

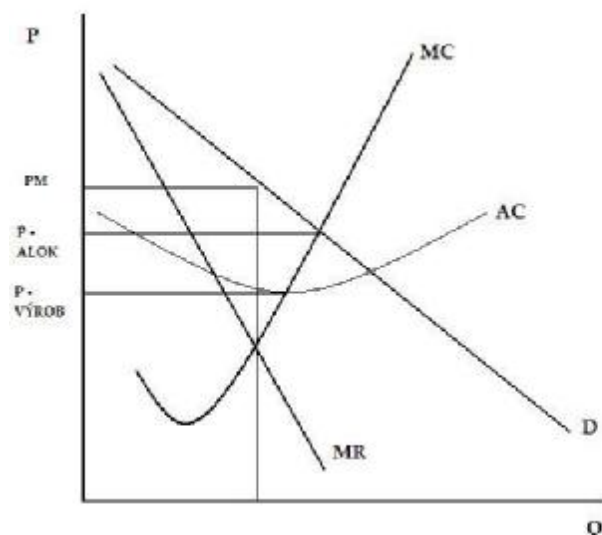
- ALE výtky ve srovnání s DOKO která reálně neexistuje
- **X regulace monopolu Ø další cvičení**

Dohody mezi účastníky trhu:

- dohody tohoto typu obecně nepevné a často porušované
- **kartel** - dohoda výrobců téže produkce o cenách, rozdělení trhů, kvótách – výrobní a odbytová samostatnost
- **syndikát** - jde také o samostatné firmy, ale odbyt je společný
- **trust** - sdružené firmy ztratily výrobní i odbytovou samostatnost a na navenek vystupuje firma samostatně (horizontálně nebo vertikálně = kombinát)
- **koncern** - formálně nezávislé firmy ovládané prostřednictvím finanční kontroly
- **konglomerát** – mnohooborová struktura podniku

Vysvětlete rozdíly mezi jednotlivými typy dohod. Vysvětlete proč jsou například kartely nestabilní.

Regulace monopolu



PM – monopolní cena;

P-ALOK – alokační efektivnost – nejsou náklady mrtvé váhy;

P-VÝROB – výrobní efektivnost – tj. AC minimální